

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

SCHOOLSEGREGATIE

April 2022

1	Inleiding	3
2	Databronnen, methoden en definities.....	4
2.1	Migratieachtergrond.....	5
2.2	Ouderlijk opleidingsniveau	5
2.3	Inkomen ouders	5
3	Beschrijvende statistiek	6
4	Analyse.....	10
4.1	Segregatie naar migratieachtergrond in het basisonderwijs.....	10
4.2	Segregatie naar ouderlijk opleidingsniveau in het basisonderwijs.....	12
4.3	Segregatie naar inkomen ouders in het basisonderwijs.....	12
4.4	Segregatie naar migratieachtergrond in het voortgezet onderwijs.....	14
4.5	Segregatie naar ouderlijk opleidingsniveau in het voortgezet onderwijs..	16
4.6	Segregatie naar inkomen ouders in het voortgezet onderwijs.....	17
5	Conclusie	20
6	Literatuur	21

1 Inleiding

Dit is het technisch rapport dat behoort bij het onderdeel segregatie in hoofdstuk 1 van de Staat van het Onderwijs. Het gaat specifiek over segregatie bij schoolkeuze in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Dit onderdeel is in het kader van de Academische werkplaats uitgevoerd door onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam.

2 Databronnen, methoden en definities

Er zijn verschillende methoden om schoolsegregatie, ongelijke verdeling over scholen van leerlingen met verschillende sociale en/of etnische achtergronden, te meten (Reardon & Firebaugh, 2002; Reardon & O'Sullivan, 2004; Carrington & Troske, 1997; Mazza & Punzo, 2015). Een gebruikelijke manier is om te kijken hoe (on)gelijk een groep leerlingen met een bepaalde sociale/etnische karakteristiek zijn verdeeld over scholen ten opzichte van een groep met een andere eigenschap. Een voorbeeld hiervan kan zijn, hoe leerlingen van ouders met een hoog inkomen over scholen verdeeld zijn ten opzichte van leerlingen van ouders met een laag inkomen.

Eén van de meest gebruikte methodes hiervoor is de zogenoemde 'Dissimilarity Index', welke kijkt naar het verschil tussen de twee groepen op elke school ten opzichte van de verhouding van dezelfde twee groepen in de gemeente, waarna al deze verschillen opgeteld worden.

Stel we hebben een gemeente met twee scholen en dat leerlingen tot groep A óf B behoren:

School I: 2 leerlingen behorende tot groep A en 6 tot B

School II: 13 leerlingen behorende tot groep A en 3 tot B

Totaal: 15 uit groep A en 9 uit groep B

Bijdrage School: $|(\text{leerlingen groep A op de school} / \text{leerlingen groep A in de gemeente}) - (\text{leerlingen groep B op de school} / \text{leerlingen groep B in de gemeente})|$ (waarbij de absoluutstrepen, $|\dots|$, betekenen dat als een getal ertussen negatief is, het positief wordt gemaakt)

Bijdrage School I: $|2/15 - 6/9|$

Bijdrage School II: $|13/15 - 3/9|$

Dissimilarity = $0.5 * (\text{Bijdrage School 1} + \text{Bijdrage School 2}) \approx 0,53$

De 0,53 in het voorbeeld betekent dat 53% van de leerlingen van school zou moeten wisselen om de verdeling op elke school precies hetzelfde te laten zijn als in de gemeente (62,5% groep A en 37,5% groep B). Acht leerlingen behorende tot groep A van zouden van School I naar II moeten óf 4,8 leerlingen behorende tot groep B van School II naar I.

Deze Dissimilarity Index kan een waarde tussen de nul en één aannemen, waarbij nul een volledig gelijke verdeling voorstelt; de verhoudingen op elke school zijn precies hetzelfde als in de gehele gemeente. Eén betekent dat elke school in het gebied alleen leerlingen heeft behorende tot één van de twee groepen, oftewel iedereen gaat alleen naar een school waar kinderen van de eigen groep naar toe gaan (volledige segregatie).

Voordelen van de Dissimilarity Index zijn dat deze relatief makkelijk is te interpreteren en uit te rekenen. Een waarde van 0,4 en gelijke groepen (beide 50%) betekent dat 20% ($0.2 + 0.2 = 0.4$) van elke groep in die gemeente van school moet wisselen om de verdeling op elke school precies gelijk te krijgen aan de verdeling van deze groepen in de hele gemeente. Een van de nadelen is dat de index erg gevoelig is bij een laag totaal aantal leerlingen of als één van de twee groepen erg klein is ten opzichte van de ander (Carrington & Troske, 1997). Daarom wordt in deze analyse alleen naar gemeenten met minimaal 10.000 leerlingen per jaar gekeken en naar relatief grote groepen, bijvoorbeeld leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond en leerlingen met een westerse migratieachtergrond.

Ook worden scholen met minder dan 50 leerlingen uitgesloten, omdat deze een vertekend beeld kunnen geven vanwege het lage aantal leerlingen (Mazza & Punzo, 2015).

Als verificatie worden er verschillende andere indices bekeken, de 'Standardised Dissimilarity Index' (Carrington & Troske, 1997), 'Theil's Information Index' (Reardon & Firebaugh, 2002) en de 'Correlation Index' (Massey & Denton, 1988). De Dissimilarity Index wordt als leidraad genomen, maar bij conflicterende waarden van de andere indices is voorzichtigheid geboden.

2.1 Migratieachtergrond

Volgens het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS, 2019) heeft een persoon een eerste generatie migratieachtergrond het land waar hij of zij is geboren. Een persoon met een tweede generatie migratieachtergrond heeft als migratieachtergrond het geboorteland van de moeder, tenzij dat ook Nederland is. In dat geval is de migratieachtergrond bepaald door het geboorteland van de vader. Bij personen met een tweede generatie migratieachtergrond is er ook een onderscheid tussen personen met één of twee in het buitenland geboren ouders. Hieronder zijn de eerste en tweede generatie bij elkaar genomen omdat de eerste vaak een erg kleine groep is ten opzichte van de rest.

- **Geen:** leerlingen zonder migratieachtergrond
- **Niet-westers:** leerlingen met een Niet-westerse migratieachtergrond. Persoon met als migratieachtergrond een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.
- **Westers:** leerlingen met een westerse migratieachtergrond. Persoon met als migratieachtergrond een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, en Indonesië en Japan.

2.2 Ouderlijk opleidingsniveau

- **Lage opl:** ouders met maximaal een MBO2 opleiding
- **Hoge opl:** minimaal één ouder met HBO Associate Degree, HBO Master of hoger

2.3 Inkomen ouders

Om uitspraken over de schoolsegregatie op basis van inkomen te kunnen doen is het besteedbaar huishoudinkomen waar de leerlingen toebehoren op volgorde gezet (voor heel Nederland) en in vijf groepen (quintielen) ingedeeld. Alleen de laagste, hoogste en middelste inkomensgroep worden met elkaar vergeleken, omdat verwacht wordt dat hier de resultaten het sterkst zullen zijn. In voorgaande jaren van de Staat van het Onderwijs werd er gewerkt met kwartielen (verdeeld in vier inkomensgroepen), dus is het niet één-op-één vergelijkbaar met voorgaande edities.

- **Hoog ink:** leerlingen van ouders die tot de 20% hoogste inkomens behoren
- **Midden ink:** leerlingen van ouders die meer dan de 40% laagste inkomens, maar minder dan de 40% hoogste inkomens verdienen
- **Laag ink:** leerlingen van ouders die tot de 20% laagste inkomens behoren

3 Beschrijvende statistiek

Elke leerling behoort tot maximaal één van de groepen binnen een thema, waarvan er twee per keer vergeleken worden en ze samen niet het totaal aantal leerlingen in de gemeente hoeven te vormen. Wanneer leerlingen zonder migratieachtergrond vergeleken worden met leerlingen die een westerse achtergrond hebben, laten we de niet-westerse buiten beschouwing. Wanneer een leerling niet tot één van de groepen binnen een thema toe te wijzen is of een missende/foutieve waarde bevat, wordt deze buiten beschouwing gelaten. Data komt van het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) en is op leerlingniveau.

Tabel 1 Populatie scholen en leerlingen per gemeente in 2020 in het basisonderwijs

Gemeente	N Scholen	N Leerlingen	Percentage geen migratie-achtergrond	Percentage niet-westerse migratie-achtergrond	Percentage westerse migratie-achtergrond
Almere	69	19999	49,9	41,1	8,7
Alphen a/d Rijn	44	9705	76,0	18,1	5,9
Amersfoort	50	14671	71,8	22,6	5,5
Amsterdam	202	60947	39,4	48,9	11,1
Apeldoorn	64	12659	79,8	14,7	5,2
Arnhem	44	12491	64,0	27,6	7,9
Breda	44	14911	71,9	20,7	7,0
Den Bosch	42	12355	75,8	18,4	5,7
Den Haag	136	46371	39,6	48,0	11,5
Dordrecht	36	9938	65,4	27,6	6,8
Ede	51	11002	81,4	14,7	3,9
Eindhoven	54	17332	54,0	32,3	13,1
Enschede	54	12203	68,6	23,7	6,9
Groningen	50	14510	72,5	20,4	6,9
Haarlem	36	13432	62,8	27,3	9,5
H'meer	50	14009	65,6	25,3	9,0
Nijmegen	43	12003	70,4	22,3	7,0
Rotterdam	168	51558	43,9	46,7	9,0
Tilburg	51	15984	64,8	27,5	7,5
Utrecht	101	30590	58,7	33,5	7,5
Westland	34	9980	81,3	14,1	4,5
Zaanstad	44	12734	61,3	31,3	7,0
Zoetermeer	39	11078	65,7	28,2	6,0
Zwolle	42	11481	82,1	14,0	3,9

Gemeente	Percentage hoger opgeleide ouders	Percentage lager opgeleide ouders	Percentage hoog inkomen ouders	Percentage midden inkomen ouders	Percentage laag inkomen ouders
Almere	13,4	17,4	12,4	23,9	20,8
Alphen a/d Rijn	17,5	13,6	16,4	26,5	13,9
Amersfoort	33,0	11,4	24,0	21,6	14,6
Amsterdam	31,2	19,3	23,1	13,8	28,6
Apeldoorn	19,0	13,8	14,8	25,9	16,4
Arnhem	26,2	15,9	17,5	19,3	24,4
Breda	30,2	11,4	26,0	18,7	16,2
Den Bosch	29,5	15,1	24,1	20,4	16,4
Den Haag	22,5	22,8	19,4	15,5	27,6
Dordrecht	16,8	19,5	14,0	22,5	21,4
Ede	17,4	13,8	15,0	26,6	15,9
Eindhoven	25,6	15,9	19,2	18,9	20,5
Enschede	18,1	18,5	10,2	23,7	25,2
Groningen	34,8	12,3	19,1	19,6	21,6
Haarlem	37,3	12,0	30,3	15,4	16,9
H'meer	20,0	11,0	23,6	22,8	12,5
Nijmegen	42,2	14,1	20,3	19,1	20,2
Rotterdam	19,7	25,5	15,0	16,1	32,4
Tilburg	20,3	19,4	13,5	23,2	22,2
Utrecht	42,4	14,1	30,4	14,3	19,1
Westland	14,8	11,9	19,6	25,2	12,4
Zaanstad	14,5	18,5	12,7	24,1	21,4
Zoetermeer	15,7	16,0	14,0	23,8	19,7
Zwolle	26,9	9,7	15,8	26,0	15,2

Tabel 2 Populatie scholen en leerlingen per gemeente in 2020 in het voortgezet onderwijs

Gemeente	N Scholen	N Leerlingen	Percentage geen migratie-achtergrond	Percentage niet-westerse migratie-achtergrond	Percentage westerse migratie-achtergrond
Almere	49	11873	49,7	41,1	8,4
Alphen a.d. Rijn	22	5200	77,1	14,7	7,8
Amersfoort	63	13584	77,6	15,3	6,7
Amsterdam	195	40154	44,5	42,3	12,1
Apeldoorn	54	11299	84,6	9,7	4,8
Arnhem	26	7264	67,7	22,5	8,6
Breda	33	8583	73,6	16,5	8,2
Den Bosch	44	9917	78,8	14,0	6,5
Den Haag	131	26023	44,8	40,4	12,8
Dordrecht	20	5063	61,3	27,3	9,8
Ede	23	4471	75,1	17,9	6,5
Eindhoven	56	12933	66,8	20,9	11,1
Enschede	30	6730	64,4	25,1	8,9
Groningen	79	15014	81,1	11,8	6,6
Haarlem	43	11539	72,1	16,7	10,7
H'meer	30	7826	67,5	21,9	10,1
Nijmegen	77	14910	77,5	13,6	7,9
Rotterdam	176	32842	51,2	38,1	9,3
Tilburg	55	13860	71,4	19,1	7,9
Utrecht	53	15001	58,2	31,7	9,0
Westland	19	4212	84,6	9,9	5,5
Zaanstad	36	8834	66,3	25,5	7,7
Zoetermeer	27	7342	65,8	26,7	7,4
Zwolle	90	15000	86,1	9,2	4,2

Gemeente	Percentage hoger opgeleide ouders	Percentage lager opgeleide ouders	Percentage hoog inkomen ouders	Percentage midden inkomen ouders	Percentage laag inkomen ouders
Almere	13,8	18,4	16,3	23,2	17,1
Alphen a/d Rijn	17,7	12,4	27,0	23,0	9,3
Amersfoort	32,4	9,6	32,5	19,4	10,1
Amsterdam	32,9	19,4	25,7	14,8	24,9
Apeldoorn	17,8	11,9	23,0	22,6	10,9
Arnhem	26,9	14,2	23,3	20,2	17,7
Breda	27,7	11,9	30,3	18,0	12,0
Den Bosch	25,3	14,3	28,8	19,3	13,0
Den Haag	27,3	21,5	25,3	16,2	22,3
Dordrecht	17,4	17,7	20,7	21,1	17,3
Ede	24,7	13,1	21,7	22,8	12,2
Eindhoven	28,8	13,1	27,8	19,2	13,5
Enschede	18,1	17,6	14,9	22,5	20,1
Groningen	31,9	8,4	23,6	22,9	13,1
Haarlem	37,4	10,6	38,5	15,0	12,0
H'meer	18,5	11,2	28,3	20,0	9,7
Nijmegen	36,7	10,5	27,1	20,1	12,7
Rotterdam	22,5	21,1	22,4	17,8	22,2
Tilburg	19,4	16,6	20,6	21,6	15,4
Utrecht	40,7	15,2	33,6	14,7	16,7
Westland	11,2	12,6	25,9	21,7	11,0
Zaanstad	15,4	17,1	19,4	23,1	15,7
Zoetermeer	18,1	15,7	22,2	20,9	16,0
Zwolle	19,9	10,5	19,4	27,3	10,4

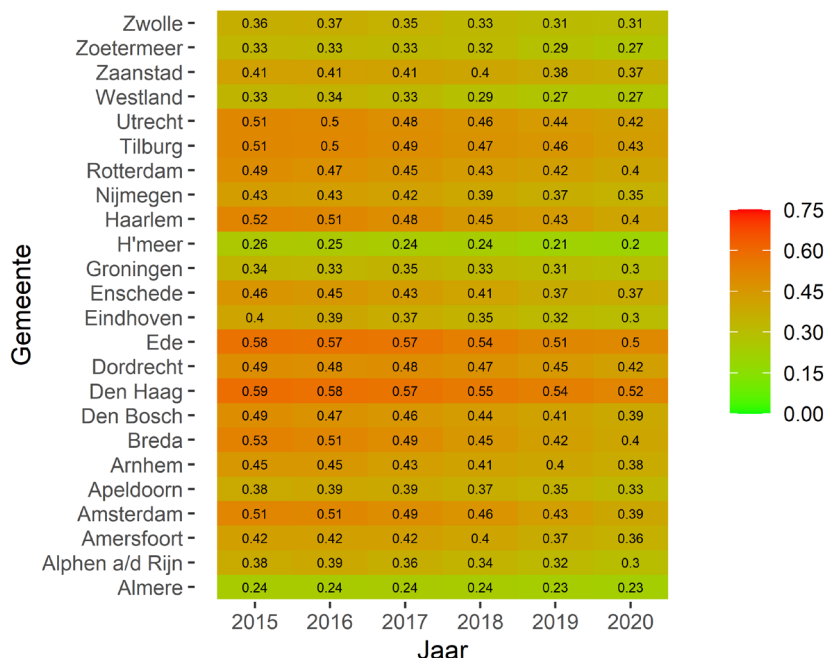
4 Analyse

In onderstaande figuren is voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs de Dissimilarity Index per achtergrondkenmerk (migratieachtergrond, opleiding ouders, inkomen ouders) voor de verschillende gemeenten te zien. De graadmeter van de Dissimilarity Index loopt van groen naar rood. Groen houdt een Dissimilarity Index van 0 in, oftewel volledige gelijkheid, rood is 0,75 wat hoge segregatie inhoudt. Volgens Massey & Denton (1993) is een Dissimilarity Index van 0-0,3 lage segregatie, 0,3-0,6 gemiddelde segregatie en van 0,6-1 hoge segregatie.

4.1 Segregatie naar migratieachtergrond in het basisonderwijs

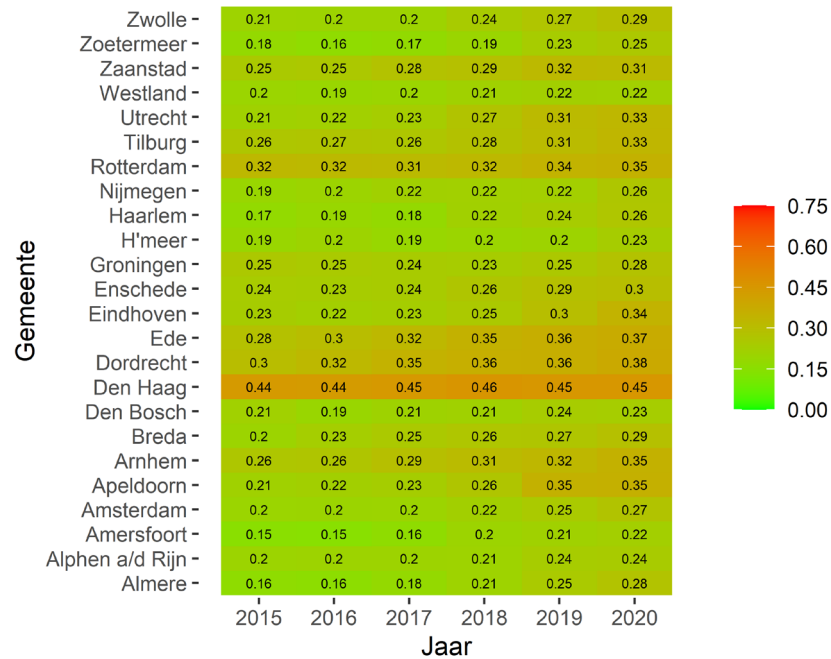
De segregatie van Nederlandse leerlingen versus met een niet-westerse migratieachtergrond is niet alleen iets van de grote vier steden (0,39-0,52), ook de kleinere steden laten over het algemeen gemiddelde segregatie waarden zien (0,30-0,50). Alleen Almere, Haarlemmermeer, Westland en Zoetermeer hebben een lage segregatie (0,23-0,27). Voor de meeste gemeenten lijkt in de afgelopen 5 jaar een (licht) dalende trend zichtbaar of in ieder geval een stabilisatie (Figuur 1).

Figuur 1 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen zonder migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

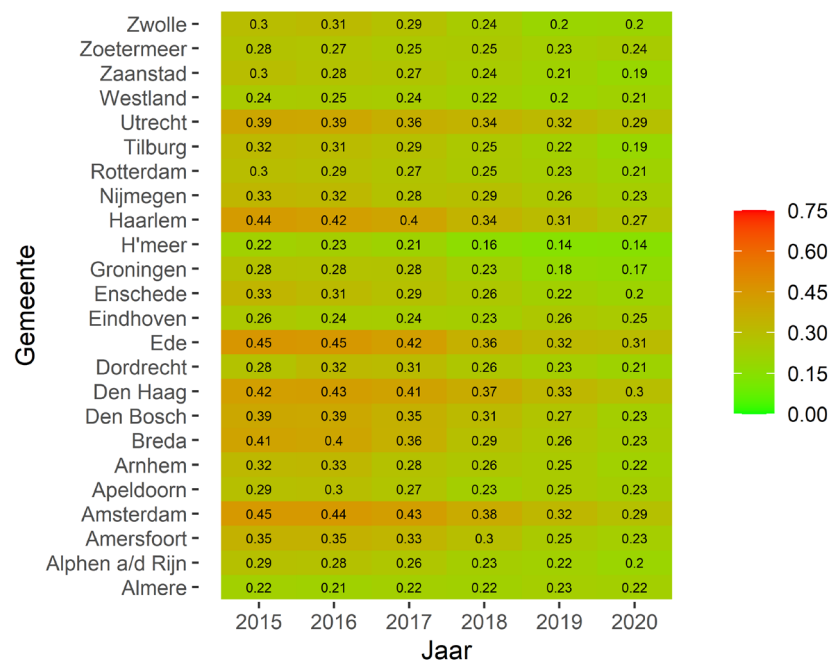
Het niveau van segregatie tussen leerlingen zonder migratieachtergrond en leerlingen met een westerse migratieachtergrond ligt lager dan tussen leerlingen zonder migratieachtergrond en leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond. In Den Haag, Rotterdam en Utrecht (0,33-0,45) en is sprake van een gemiddelde mate van segregatie en in Amsterdam is deze laag (0,27) (Figuur 2).

Figuur 2 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen zonder migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

In de grote steden gaan leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond in mindere mate gescheiden naar school van leerlingen met een westerse migratieachtergrond dan van leerlingen zonder migratieachtergrond (0,21-0,30) (Figuur 3).

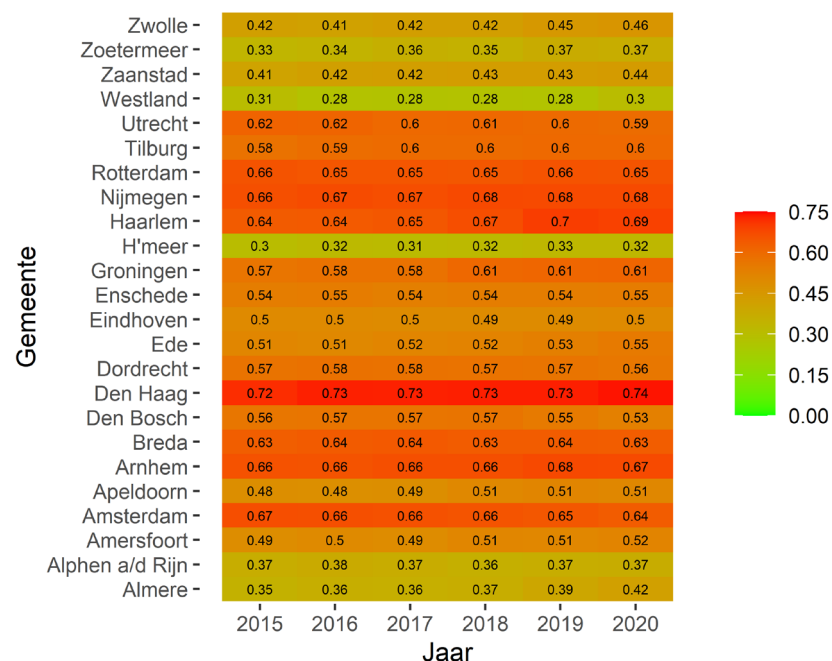
Figuur 3 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen met een westerse migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

4.2 Segregatie naar ouderlijk opleidingsniveau in het basisonderwijs

Segregatie op basis van (de hoogst behaalde) opleiding van de ouders tussen de groep leerlingen met ouders met de hoogste en de laagste opleiding is in alle grote steden hoog (0,59-0,74) en stabiel in de afgelopen jaren. Voor de kleinere gemeenten geldt dat de segregatie gemiddeld tot hoog is (0,30-0,69) (Figuur 4).

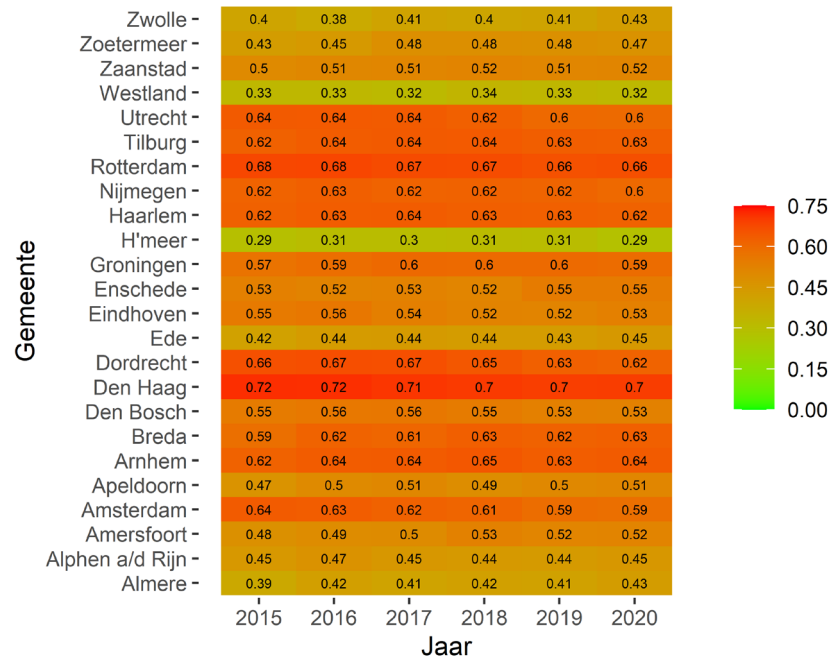
Figuur 4 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen met hoger opgeleide ouders vergeleken met leerlingen met lager opgeleide ouders per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

4.3 Segregatie naar inkomen ouders in het basisonderwijs

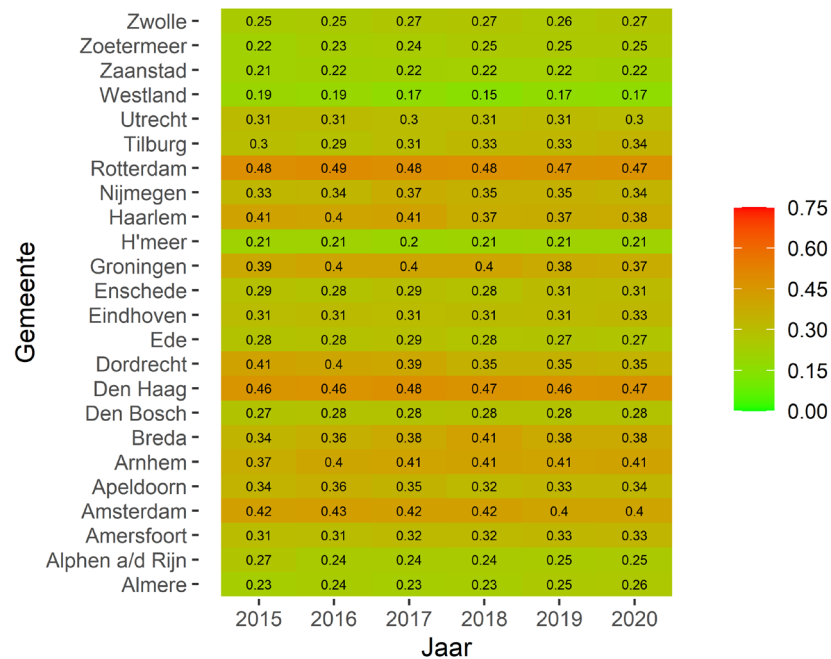
Voor leerlingen van ouders met een relatief laag versus een relatief hoog inkomen geldt dat de segregatie in de grote steden hoog is (0,59-0,70). Voor de kleiner gemeenten is deze over het algemeen gemiddeld (0,29-0,64) (Figuur 5).

Figuur 5 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen met ouders met een hoog inkomen vergeleken met leerlingen met ouders met een laag inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

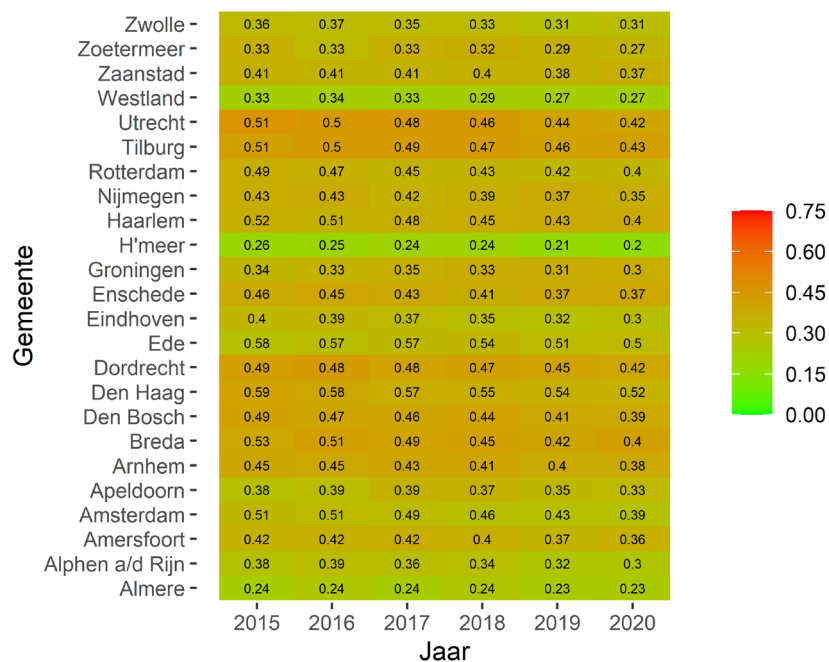
De leerlingen van ouders met een relatief hoog inkomen gaan minder vaak naar andere scholen dan leerlingen met een relatief gemiddeld inkomen. In de grote steden is de segregatie tussen deze groepen gemiddeld (0,30-0,47) (Figuur 6).

Figuur 6 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen met ouders met een hoog inkomen vergeleken met leerlingen met ouders met een midden inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

De scheiding tussen leerlingen van ouders met een middeninkomen versus die met lage inkomens is in de grote steden ook gemiddeld (0,39-0,52) (Figuur 7).

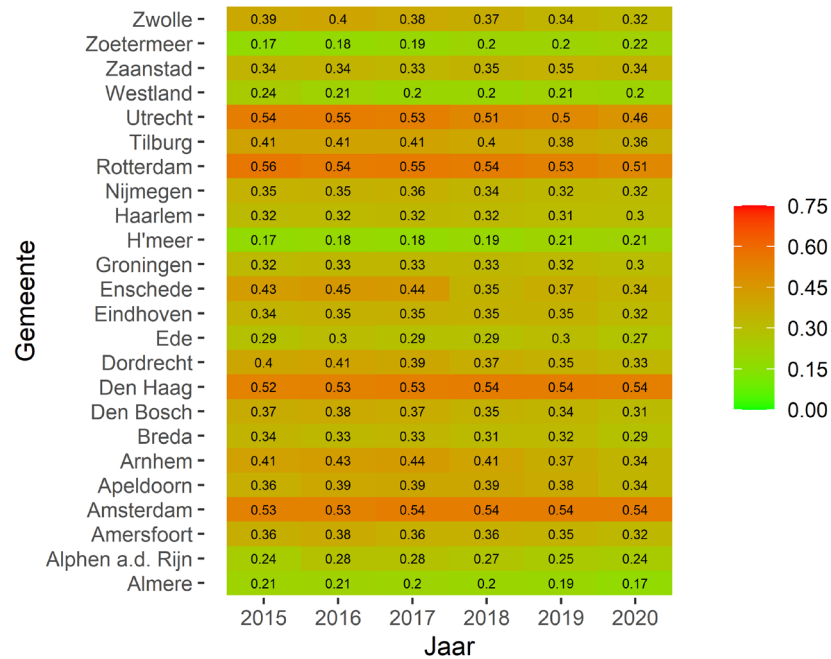
Figuur 7 De Dissimilarity Index in het basisonderwijs voor leerlingen met ouders met een midden inkomen vergeleken met leerlingen met ouders met een laag inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

4.4 Segregatie naar migratieachtergrond in het voortgezet onderwijs

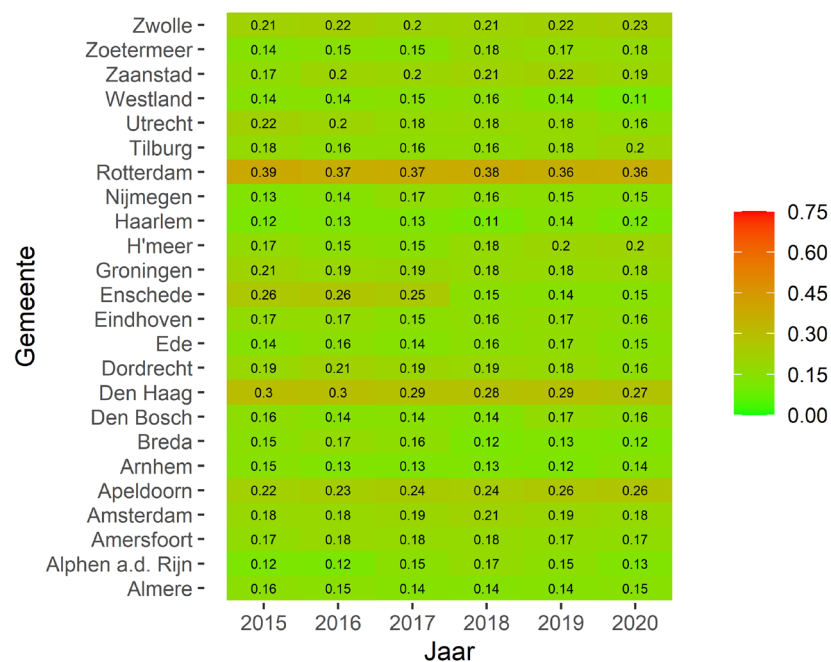
De segregatie van Nederlandse leerlingen versus met een niet-westerse migratieachtergrond is het hoogst in de vier grote steden (0,46-0,54), maar ook een aantal kleinere gemeenten laten een gemiddelde segregatie zien (0,30-0,36). Almere, Alphen aan de Rijn, Arnhem, Ede, Haarlemmermeer, Westland en Zoetermeer laten een lage segregatie zien (0,17-0,27). Voor de grote steden lijkt in de afgelopen 5 jaar een (licht) dalende trend of stabilisatie zichtbaar (Figuur 8).

Figuur 8 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen zonder migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

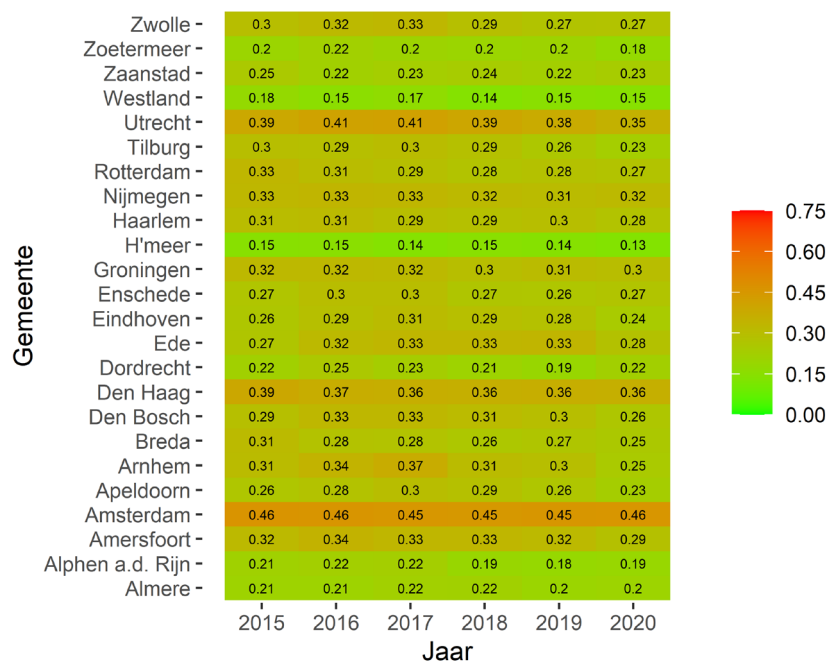
Het niveau van segregatie tussen Nederlandse leerlingen en leerlingen met een westerse migratieachtergrond ligt lager dan tussen Nederlandse leerlingen en leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond (0,11-0,27). Alleen in Rotterdam is sprake van een gemiddelde segregatie (0,36) (Figuur 9)

Figuur 9 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen zonder migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

In Amsterdam, Den Haag en Utrecht gaan leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond niet alleen gescheiden naar school ten opzichte van Nederlandse leerlingen, maar er is ook sprake van gemiddelde segregatie met leerlingen met een westerse migratieachtergrond (0,35-0,46) (Figuur 10).

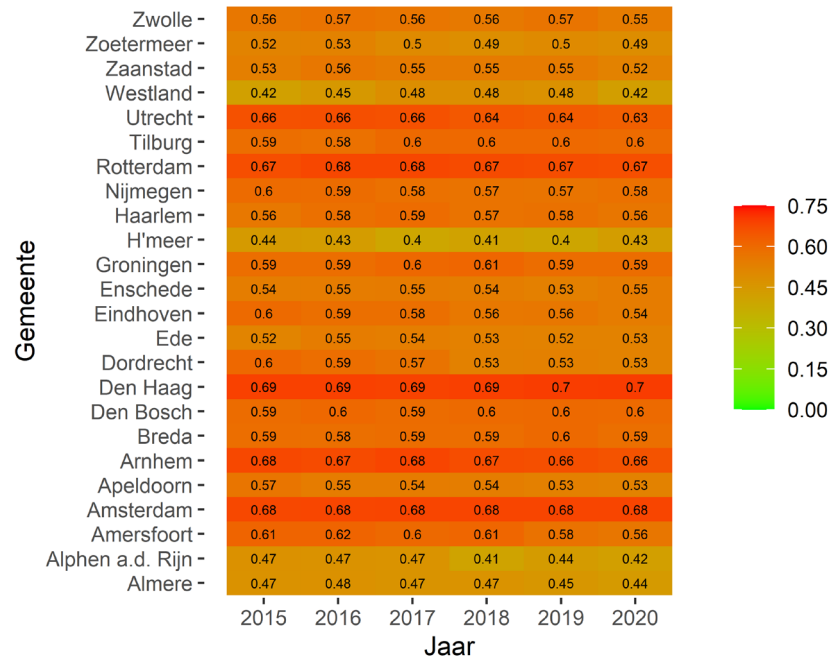
Figuur 10 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met een westerse migratieachtergrond vergeleken met leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

4.5 Segregatie naar ouderlijk opleidingsniveau in het voortgezet onderwijs

Segregatie op basis van (de hoogst behaalde) opleiding van de ouders tussen de groep leerlingen met ouders met de hoogste en de laagste opleiding is in alle grote steden hoog (0,63-0,70). Voor de andere gemeenten geldt dat de segregatie gemiddeld tot hoog is (0,42-0,66). De trend is in de meeste gemeenten stabiel in de afgelopen jaren (Figuur 11).

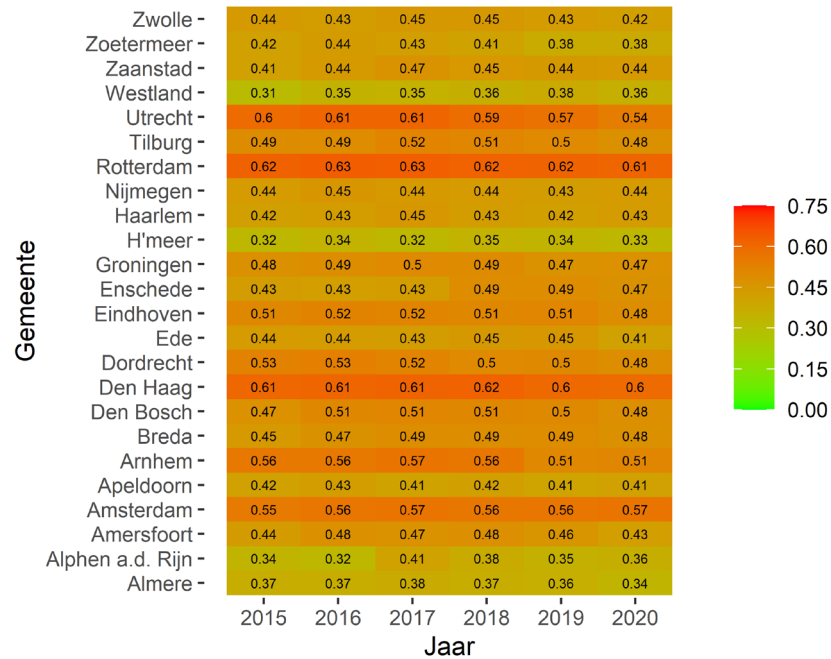
Figuur 11 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met hoger opgeleide ouders vergeleken met leerlingen met lager opgeleide ouders per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

4.6 Segregatie naar inkomen ouders in het voortgezet onderwijs

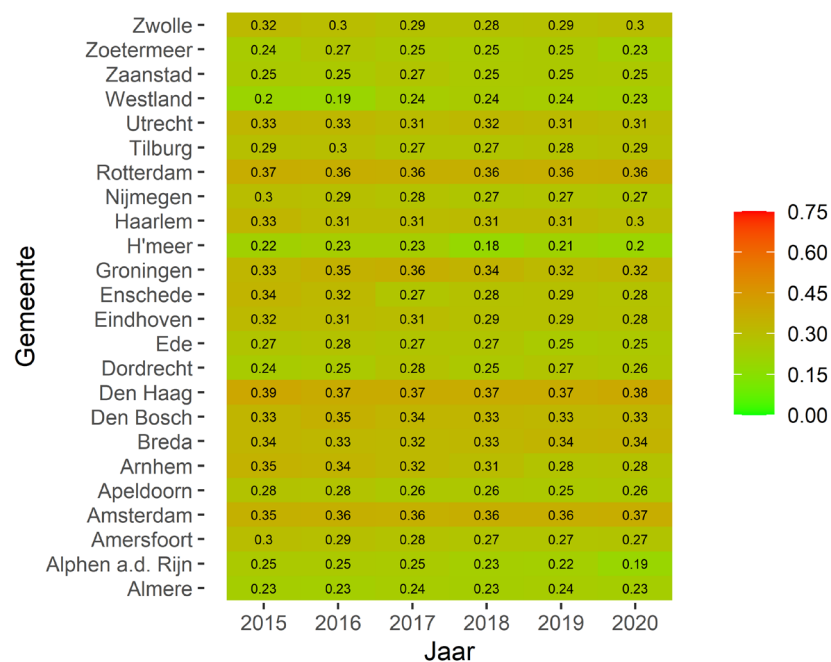
Voor leerlingen van ouders met een relatief laag versus een relatief hoog inkomen geldt dat de segregatie in de grote steden gemiddeld tot hoog is (0,54-0,61). Voor kleinere gemeenten is de segregatie gemiddeld (0,33-0,51). (Figuur 12).

Figuur 12 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met ouders met een hoog inkomen met leerlingen met ouders met een laag inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

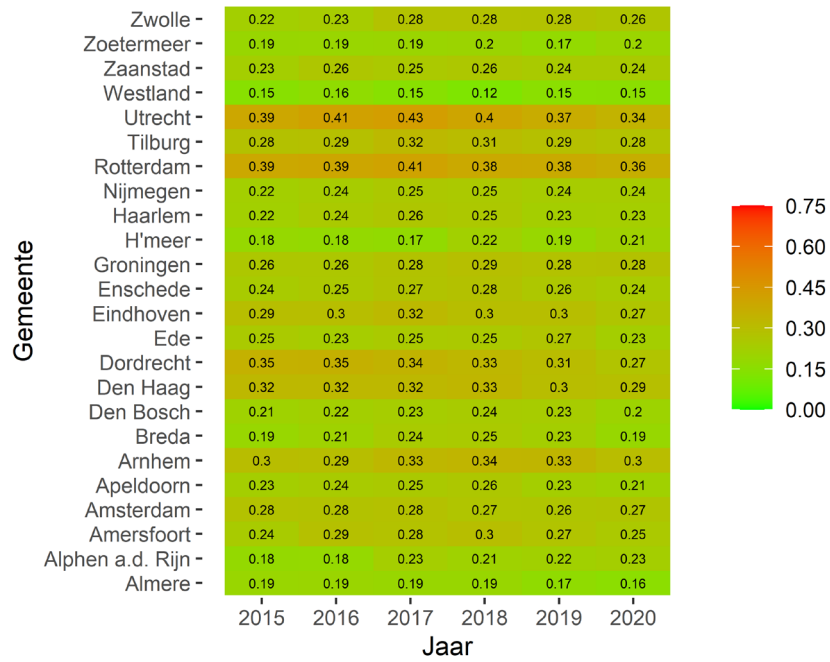
De leerlingen van ouders met een relatief hoog inkomen gaan minder vaak naar andere scholen dan leerlingen met een relatief gemiddeld inkomen. In de grote steden is de segregatie tussen deze groepen gemiddeld (0,31-0,37) (Figuur 13).

Figuur 13 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met ouders met een hoog inkomen met leerlingen met ouders met een midden inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

De scheiding tussen leerlingen van ouders met een middeninkomen versie die met lage inkomens is in de grote steden laag tot gemiddeld (0,29-0,36) (Figuur 14).

Figuur 14 De Dissimilarity Index in het voortgezet onderwijs voor leerlingen met ouders met een midden inkomen met leerlingen met ouders met een laag inkomen per gemeente per jaar (2015 t/m 2020)

5 Conclusie

Wanneer we de Dissimilarity Index als maatstaf nemen lijkt de scheiding tussen de verschillende groepen met een bepaalde migratieachtergrond minder sterk te worden in bijna alle gemeentes in het basisonderwijs. In het voortgezet onderwijs is de segregatie naar migratieachtergrond lager dan in het basisonderwijs. Desalniettemin is het absolute niveau van segregatie voor een aantal gemeenten nog steeds niet als laag te classificeren. Den Haag lijkt één van de meest gesegregeerde steden van Nederland en de groeikernen Almere en de Haarlemmermeer, alsmede Westland de minste. Voor zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs dat segregatie op van ouderlijk opleidingsniveau en inkomen vrijwel altijd hoger is dan die op basis van migratieachtergrond. In de gemeenten waar de segregatie oog is, is deze relatief stabiel in de afgelopen jaren. In de vier grote steden zijn de verschillen tussen de groepen leerlingen groot, maar lijken niet erger te worden.

6 Literatuur

- Carrington, W. J., & Troske, K. R. (1997). On measuring segregation in samples with small units. *Journal of Business & Economic Statistics*, 15(4), 402-409.
- Centraal Bureau van de Statistiek (2019, 22 januari). Definitie migratieachtergrond. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen?tab=m#id=migratieachtergrond>
- Massey, D. S., & Denton, N. A. (1988). The dimensions of residential segregation. *Social forces*, 67(2), 281-315.
- Massey, D. S., & Denton, N. A. (1993). *American apartheid: Segregation and the making of the underclass*. Harvard University Press.
- Mazza, A., & Punzo, A. (2015). On the upward bias of the Dissimilarity Index and its corrections. *Sociological Methods & Research*, 44(1), 80-107.
- Reardon, S. F., & Firebaugh, G. (2002). Measures of multigroup segregation. *Sociological methodology*, 32(1), 33-67.
- Reardon, S. F., & O'Sullivan, D. (2004). Measures of spatial segregation. *Sociological methodology*, 34(1), 121-162.